

TEZA: -

Sygn. akt: WO-63/21

ORZECZENIE

z dnia 10 stycznia 2022r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie:

Przewodniczący: S WSD Leszek Korczak

Sędziowie: S WSD Dariusz Smejda

S WSD Rafał Rybnik - sprawozdawca

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Waclawa Góreckiego
po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2022r. w Warszawie sprawy radcy prawnego A. S., wpisanej
na listę radców prawnych OIRP , nr wpisu (...)

obwinionej o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia
6 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz.U. z 2020, poz. 75, t. j.) w zw. z art. 6, art. 8 i art. 12 ust. 1
Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania obwinionej A. S. od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego
Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt: D 160/19

orzeka:

- 1) zmienia zaskarżone orzeczenie w pkt 1, w ten sposób, że za przewinienie dyscyplinarne wymierza obwinionej na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 3) ustawy o radcach prawnych karę pieniężną w wysokości 15.000 (piętnaście tysięcy) złotych;
- 2) w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy;
- 3) koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Wnioskiem o ukaranie z dnia 6 czerwca 2019r., Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Dyscyplinarnej wniósł o ukaranie radcy prawnego A. S., zarzucając jej popełnienie przewinień dyscyplinarnych, wskazanych w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych (Dz.U. z 2020, poz. 75, t.j.) w zw. z art. 6, art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, polegających na tym, że:

1. w okresie od dnia 1 grudnia 2017r. do dnia 1 kwietnia 2018r. (...), wykonywała czynności zawodowe wobec B. D. w sposób nieprofesjonalny i sprzeczny z dobrem klienta poprzez to, że mimo podjęcia się reprezentowania ww. przed Urzędem Patentowym w sprawie udzielenia prawa ochronnego na znak towarowy F. po otrzymaniu postanowienia z dnia 9 listopada 2017r., wzywającego do usunięcia wskazanych usterek w wykazie towarów i usług w zgłoszeniu znaku towarowego, nie wykonała przedmiotowego postanowienia i nie skontaktowała się w tej sprawie z klientką, a następnie, po otrzymaniu w dniu 1 lutego 2018r. decyzji Urzędu Patentowego z dnia 25 stycznia 2018r. o umorzeniu postępowania - ani nie skontaktowała się w tej sprawie z klientką, ani nie złożyła odwołania od przedmiotowej decyzji, jak również nie reagowała na próby kontaktu ze strony klientki,

tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 o radcach prawnych (Dz.U. z 2020, poz. 75, t.j.) w zw. z art. 6, art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych, orzeczeniem z dnia 21 września 2021 r. w sprawie o sygn. akt: D 160/19 uznał Obwinioną A. S. za winną popełnionego przewinienia dyscyplinarnego, polegającego na popełnieniu zarzucanego obwinionej czynu, wymierzając Obwinionej na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych- karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na okres 2 lat oraz- na podstawie art. 65 ust. 2b- zakazu sprawowania patronatu na czas 3 lat.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z dyspozycją art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych oraz uchwałą nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015r.

Odwołanie od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych złożyła Obwiniona, zarzucając orzeczenie kary nieadekwatnej do rzeczywistego stanu rzeczy i wydanie go wyłącznie o zeznania skarżącej bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Jednocześnie Obwiniona wniosła o przesłuchanie świadków i wyznaczenie obrońcy

z urzędu ze względu na charakter sprawy i zaistnienie uzasadnionych przesłanek.

Zarzucając powyższe Obwiniona wniosła o uchylenie orzeczenia i zmianę jego treści po dokonaniu ponownej analizy stanu faktycznego w oparciu o zawnioskowane dowody.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Wyższy Sąd Dyscyplinarny w pełni podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny. Z analizy materiału dowodowego wynika, że przeprowadzone dowody nie pozostawiają wątpliwości co do poczynionych w sprawie ustaleń, zaś Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie dopuścił się naruszenia przepisów prawa materialnego ani przepisów prawa procesowego mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie. Jednocześnie, rozstrzygając w niniejszej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny wziął pod uwagę postawę Obwinionej oraz postępowanie od momentu powzięcia wiadomości o wszczęciu przeciw niej postępowania dyscyplinarnego, co uzasadniało zmianę wymiaru orzeczonej kary.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny znajduje zarzuty Obwinionej jako bezpodstawne w części. Przede wszystkim brak jest podstaw do uchylenia rozstrzygnięcia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w niniejszej sprawie. Adekwatnie do dyspozycji art. 438 i 439 kpk. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, sąd odwoławczy może uchylić orzeczenie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania wyłącznie w razie stwierdzenia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, niemożności zmiany orzeczenia z powodu reguły *ne peius*, konieczności przeprowadzenia przewodu sądowego w całości. Niewątpliwie nie zachodzi w niniejszej sprawie żadna z enumeratywnie wymienionych w art. 439 k.p.k. bezwzględnych przesłanek odwoławczych, gdyż wszystkie wymogi formalne, prawne, a także wynikające z naczelných zasad postępowania zostały spełnione. W opinii Wyższego Sądu Dyscyplinarnego brak jest także podstaw do przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, gdyż cały materiał w sprawie został oceniony w sposób prawidłowy z uwzględnieniem zasad przeprowadzania postępowania dowodowego oraz z poszanowaniem praw każdej ze stron postępowania, a tym samym całokształt okoliczności sprawy stanowi wystarczającą podstawę rozstrzygnięcia. Jednocześnie, na podstawie art. 452 §2 k.p.k. Wyższy Sąd Dyscyplinarny oddala wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka, gdyż w świetle niniejszej sprawy byłoby to niecelowe i nie służyłoby realizacji celu niniejszego postępowania. Powołanie świadków wnioskowanych przez Obwinioną i przeprowadzenie dowodu z zeznań byłoby dopuszczalne adekwatnie do dyspozycji art. 452 §3 k.p.k. wyłącznie wówczas, jeżeli okoliczność, której udowodnienia żąda Obwiniona, w granicach rozpoznania sprawy przez sąd odwoławczy, miałaby istotne znaczenie dla ustalenia, czy został popełniony czyn zabroniony,

czy stanowi on przestępstwo i jakie. Jednakże na gruncie niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości fakt, że doszło do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez Obwinioną.

Podsumowując ocenę ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd meriti, mając na względzie zarzuty Obwinionej, Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdza, że adekwatnie do art. 410 k.p.k., podstawą orzeczenia jest całokształt okoliczności ujawnionych w toku postępowania. W szczególności Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w sposób spójny i logiczny przedstawił motywy, na których oparł rozstrzygnięcie w sprawie, wskazując jakie fakty uznał za udowodnione oraz na jakich dowodach opierał się podczas orzekania. Z oceny całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynikało, że okoliczności faktyczne nie budzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez Obwinioną, a tym samym nie zachodzi potrzeba ponownego przeprowadzenia postępowania dowodowego. Należy podkreślić, że powyższa ocena odnosi się nie tylko do okoliczności związanych z samym zarzutem postawionym Obwinionej, ale także co do okoliczności czynów, które nie budziły wątpliwości, tym bardziej że dowody były niezbite.

Działanie Obwinionej, polegające na niewykonaniu zobowiązania organu administracji-Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej- do usunięcia usterek w treści złożonego wniosku o rejestrację znaku towarowego jak również niezłożenie odwołania od decyzji urzędu w przedmiocie umorzenia postępowania stanowi naruszenie zasad wykonywania zawodu, określonych w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8 i art. 12 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Jak słusznie podniósł Wyższy Sąd Dyscyplinarny w orzeczeniu z 22.01.2014r. (sygn. akt. WO-81/13, niepubl.), przyjęcie przez radcę prawnego zlecenia rodzi obowiązek wykonywania czynności zawodowych zgodnie z wiedzą prawniczą, uczciwie i z należytą starannością. Niepodjęcie żadnej czynności, unikanie kontaktów z nieinformowanie o przebiegu sprawy należy ocenić jako szczególnie naganny sposób wykonywania zawodu radcy prawnego. Nie ulega wątpliwości, że przewinienie dyscyplinarne leżące u podstaw niniejszej sprawy pozostaje w sprzeczności z obowiązującymi radcę prawnego zasadami postępowania. W treści dyspozycji art. 64 ustawy o radcach prawnych nie wskazano definicji pojęcia prawo, ale Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, iż pod tym określeniem rozumieć należy powszechnie obowiązujące normy prawa, mające zastosowanie na danym obszarze, co niejako automatycznie rodzi odpowiedzialność dyscyplinarną w razie ich nieprzestrzegania. Zachowanie Obwinionej w niniejszej sprawie niewątpliwie, w sposób konkretny i wymierny naraziło pokrzywdzoną klientkę na stratę w postaci

udaremnienia możliwości uzyskania prawa ochronnego na znak towarowy, pociągając za tym szereg kolejnych zarówno ekonomicznych jak i prawnych konsekwencji. Co więcej, zachowanie to sprzeczne jest z godnością zawodu radcy prawnego. Zauważyć należy, że godność pojmowana jest jako nierozzerwalny związek z odbiorem zachowania radcy prawnego przez osoby trzecie. Co więcej, istotnym jest tu także, adekwatnie do dyspozycji art. 6 w zw. z art. 11 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, naruszeniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego. Zachowaniem dyskredytującym będzie takie postępowanie, którym radca prawny sprzeniewierza się zawodowi, do którego wykonywania został powołany lub też wzbudza moralny sprzeciw czy też przeczy normom obyczajowym. (tak: wyrok SN z 25.06.2019 r., II DSI 14/19).

Niewątpliwie, zachowanie Obwinionej względem pokrzywdzonej klientki - B. D., która umocowała Obwinioną do działania w jej imieniu przed organem administracji państwowej - Urzędem Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej w postępowaniu rejestrację znaku towarowego było nielojalne i jako takie przeczyło obowiązkom wynikającym z art. 8 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, co w następstwie skutkowało naruszeniu praw klienta.

Z dyspozycji art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wynika, że radca prawny obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe sumiennie oraz z należyłą starannością uwzględniającą profesjonalny charakter działania. Oznacza to, że strona, ustanawiając profesjonalnego pełnomocnika i uiszczając opłaty za podejmowane czynności przed organami, ma prawo nie tylko oczekiwać, ale wręcz domagać się by czynności te były dokonane z pełną znajomością przepisów obowiązującego prawa. Co więcej, z art. 6 ustawy o radcach prawnych wynika, że zawód radcy prawnego polega na świadczeniu pomocy prawnej, a w szczególności na udzielaniu porad prawnych, sporządzaniu opinii prawnych, opracowywaniu projektów aktów prawnych oraz występowaniu przed sądami i urzędami. Tym samym, na radcy prawnym jako profesjonalnemu pełnomocnikowi ciąży nie tyle obowiązek osiągnięcia określonego rezultatu co obowiązek starannego działania. Na gruncie niniejszej sprawy nie sposób więc nie uznać, że Obwiniona nie dopełniła spoczywających na niej obowiązków profesjonalnego pełnomocnika poprzez zaniechanie wykonanie zobowiązania do sprecyzowania klas towarów według klasyfikacji nicejskiej w których znak towarowy zgłoszono, a kolejno, po wydaniu decyzji o umorzeniu postępowania z uwagi na braki formalne nie podjęła starań zmierzających do zaskarżenia przedmiotowej decyzji organu. Tym samym, Obwiniona nie dopełniła obowiązku należytej staranności, co skutkowało wszczęciem niniejszego postępowania.

W opinii Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, orzeczona kara zawieszenia prawa do wykonywania zawodu przez okres lat 2 (dwóch) lat jest niewspółmierna do stopnia winy szkodliwości popełnionego przez Obwinioną czynu, Jednocześnie, brać należy pod uwagę, że wymierzona Obwinionej kara nie może wykroczać poza granice winy, a przy tym winna uwzględniać społeczną oraz korporacyjną szkodliwość przewinienia dyscyplinarnego.

W ocenie Sąd Odwoławczego wymierzona kara jest zbyt surowa w części, zaś mając na względzie funkcję wychowawczą kary oraz uwzględniając postawę Obwinionej, zasadnym było zmiana rodzaju kary z kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu na okres 2 lat na karę pieniężną w wysokości 15.000 złotych. Karę dodatkową w wysokości 3 (trzech) lat zakazu sprawowania patronatu jako zasadną należało utrzymać w mocy.

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych.

Wymierzając karę dyscyplinarną, sąd powinien mieć na względzie wskazania zawarte w art. 53 § 1 k.k., a więc orzec ją według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę okoliczności siły wyższej związane z wystąpieniem trudnej sytuacji rodzinnej, rzutującej mimowolnie na postępowanie i działalność zawodową Obwinionej, skutkujące zaniedbaniem spoczywających na niej obowiązków, Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż zasadnym jest dokonanie korekty wymierzonej kary.

Kary dyscyplinarne podlegają gradacji, tj. swoistemu stopniowaniu środków z uwzględnieniem rodzaju przewinienia, stopnia zawinienia, skutków i następstw, a także postawy Obwinionej przed popełnieniem czynu. Mając więc na względzie fakt, iż ogólna sytuacja życiowa Obwinionej w chwili popełnienia czynu była trudna, co Obwiniona wykazała w niniejszym postępowaniu, kara w wymiarze orzeczonym przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, tj. kara zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego byłaby nieadekwatna do stopnia

winy Obwinionej.

Dotkliwość kary wywołuje względem Obwinionej skutek w postaci uciążliwości kary za przewinienie dyscyplinarne, polegające na posługiwaniu się podczas świadczenia pomocy prawnej tytułem zawodowym. Stopień dolegliwości kary zależy jednak od stopnia winy sprawcy i społecznej szkodliwości czynu. Wymierzona Obwinionej kara służyć ma także prewencji indywidualnej poprzez powstrzymanie od popełniania kolejnych deliktów oraz ukształtowanie odpowiedniej postawy. Służyć ma więc resocjalizacji i wychowaniu Obwinionej, przeciwdziałać powrotowi do czynów wypełniających znamiona deliktu, zaś jej wymiar oraz charakter mają jednak umożliwić podjęcie rozważań nad dotychczasowym zachowaniem. W opinii Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, wymierzona przez sąd meriti kara była niewspółmierna i nie wpłynęłaby na kształtowanie prawidłowej postawy Obwinionej. Faktem jest bowiem, że Obwiniona dopuściła się deliktu, który spowodował narażenie na szwank zawodu zaufania publicznego, jednakże zasadnym jest umożliwienie Obwinionej rehabilitacji i ukształtowania prawidłowej postawy. Kara pieniężna jako trzecia z katalogu kar przewidzianych w art. 65 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, w opinii Wyższego Sądu Dyscyplinarnego będzie w pełni spełniała funkcje zarówno kompensacyjną za wyrządzoną szkodę jak i kształtującą zachowanie Obwinionej na przyszłość, stanowiąc tym samym adekwatny środek represyjny.

Z uwagi na powyższe, zasadnym jest rozstrzygnięcie jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych ponosi Krajowa Izba Radców Prawnych w Warszawie.